

Nr 1172

Av herr **Magnusson** i Borås m. fl., i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 41, angående stimulansåtgärder för textil- och konfektionsindustrierna samt den manuellt arbetande glasindustrin.*

(Lika lydande med motion nr 1010 i Första kammaren)

Nedgången i den inhemska TEKO-industrins produktion utgör nu ett allvarligt problem för vårt lands försörjning med beklädnadsvaror. Denna nedgång har även från sysselsättningssynpunkt fått allvarliga konsekvenser. Förhållandet har även observerats av statsmakterna genom den tillsatta TEKO-utredningen. I ett första delbetänkande har sålunda föreslagningsvissa åtgärder på utbildningens område samt visst exportfrämjande stöd. De föreslagna åtgärderna kan säkerligen vara till god nytta, och vi anser därför att förslagen bör fullföljas.

Vår försörjningsgrad har emellertid sjunkit så mycket att det är nödvändigt att beredskapssynpunkten allvarligt prövas av statsmakterna. Den nära nog katastrofala nedgång som skett från 1960—1969 framgår av bilagda diagram, som visar att garnproduktionen nu är nere i 15 % och vävproduktionen i 29 % av behovet. Under 1970 kan flera fabriker förväntas nedlägga driften. Överstyrelsen för ekonomisk försvarsberedskap har därför i sitt remissyttrande ansett att ytterligare nedläggelser inte kan tolereras från beredskapssynpunkt. För att vår försörjning med beklädnadsvaror skall kunna fungera är det såväl beredskapsmässigt som tillverkningsmässigt nödvändigt med en icke oväsentlig basproduktion. Det är sålunda ej möjligt att helt inrikta sin produktion på extrema mode- och designerprodukter och samtidigt kräva en fullgod beredskap i händelse av avstängning utifrån.

Utredningen har föreslagit vissa åtgärder på upphandlingsområdet, till vilka dock försvarets fabriksverk ställt sig rätt negativt. Det är förvånansvärt att upphandlingen förläggs utomlands, när prisskillnaden inte sällan är några få procent. Det är därför förstaeligt om företagen inte kan hålla en maskinpark i beredskap i händelse av avspärrning, när ordena under fredstid går till utlandet. De föreslagna samarbetskommittéerna, som förordats av såväl försvarets materielverk som av departementschefen, skulle näppeligen kunna åstadkomma den produktutveckling som i dag gö-

res exempelvis genom FMV om tillgång inte finns till vare sig inhemsk expertis eller produktionskapacitet.

I propositionen framhåller departementschefen bl. a.: "Flera remissinstanser, bl. a. skolöverstyrelsen, har betonat vikten av att befintliga utbildningsresurser vid kursuppläggnigen utnyttjas maximalt. Detta gäller både resurserna vid offentliga utbildningsanstalter och vid privata utbildningsinstitut m. m. Jag finner det angeläget att detta noga beaktas, så att all onödig dubbling vid kursuppläggnigen undviks."

Berörda arbetsgivar- och personalorganisationer har i föreslagna utbildningsprogram tänkt att textilinstituten skulle utnyttjas för viss del av utbildningen. Då det emellertid inte framgår klart av den framlagda propositionen vilken roll de lokalt förlagda branschinstitutionen kan få för att maximalt utnyttja de föreslagna medlen, vill vi framhålla följande. Textilinstituten har haft och har en betydande roll när det gäller att utbilda tekniker och specialister för textil- och konfektionsindustriernas behov. Likaså vill vi erinra om det intima kurssamarbete, som finns mellan t. ex. Textilinstitutet i Borås och andra utbildningsanstalter som Konstfackskolan i Stockholm, Konstindustriskolan i Göteborg, Köpmannainstitutet i Stockholm och Sven Erikssonsskolan i Borås (teknisk gymnasial linje). Institutens facklärare har även haft möjligheter och förmåga att etablera utomordentliga internationella kontakter, och som exempel kan nämnas att produktutvecklingsarbete i form av elevtävlingar för närvarande pågår vid Textilinstitutet i Borås för inte mindre än tre internationella fiberproducenter. Vid textilinstituten finns således pedagogiskt tränad personal med mångårig industriell erfarenhet, maskinell utrustning, lokaler och litteratur. Detta bör i så hög grad som möjligt utnyttjas för den av utredningen föreslagna utbildningen.

Som framhålles av TEKO-utredningen har de berörda industrierna en stark geografisk koncentration. För att rätt utnyttja de medel, som staten ställer till förfogande för utbildningsändamål, anser vi att en lokal förläggning av olika arrangemang bör eftersträvas. Härigenom skulle man vinna en betydande minskning av kostnaderna för resor och traktamenten och dessutom underlätta möjligheterna till serieupplagda kurser.

Med tanke på den snabba utveckling som sker på materialområdet inom denna bransch bör utbildning i materiallära givas en tillräcklig omfattning. Över huvud taget bör utbildningen inriktas på praktisk, konkret användbar utbildning, för att den skall bli effektiv. Däremot brukar konferenser av mera allmän karaktär erfarenhetsmässigt inte giva det utbyte som motsvarar kostnaderna.

Under 1960-talet har det inom berörda näring skett en omfattande struktureförändring. Erfarenheterna av den perioden visar att enbart samman-

slagning i och för sig av två eller flera företag långt ifrån alltid medfört en höjd effektivitet och konkurrensförmåga. Såväl utredningen som departementschefen har enligt vår uppfattning överbetonat betydelsen från konkurrenssynpunkt av fusioneringar.

Avgörande för stödåtgärder i exportfrämjande syfte bör vara realismen i själva projektet, oavsett om det är ett enskilt stort eller litet företag eller en grupp av företag. Trots den hårda konkurrenssituationen har den svenska TEKO-industrin redan lyckats mycket bra i sina exportansträngningar. Sålunda ökade exporten 1968—1969 från 710 milj. till 846 milj. kr., det betyder en ökning med nära 20 %, vilket knappast överträffats av någon annan manufakturingsindustri. De nu föreslagna åtgärderna torde därför vara en ändamålsenlig insats från statsmakternas sida.

Aberopande det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala
att i motionen framförda synpunkter måtte beaktas vid
genomförandet av de föreslagna stödåtgärderna för TEKO-
industrierna;

att snara åtgärder måtte vidtagas för tillgodoseende av
beredskapsbehovet av TEKO-produkter.

Stockholm den 17 mars 1970

Tage Magnusson (m) *Arvid Enarsson (m)* *Gunnar Oskarson (m)*
i Borås

Anders Jonsson (fp)
i Mora

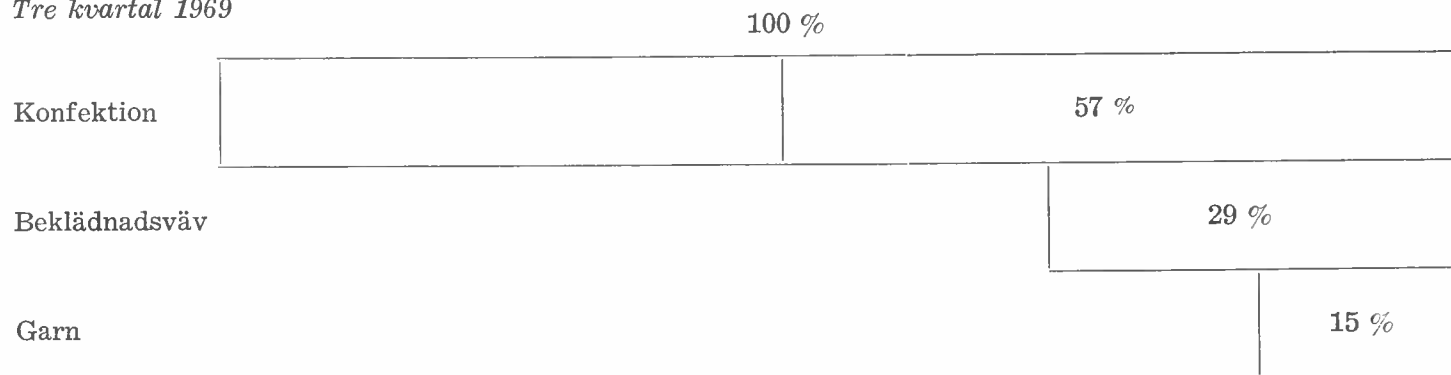
Sven Antby (fp)

Den svenska produktionens andel av Sveriges tillförsel på beklädnadsområdet år 1960 och tre kvartal 1969

Beräkningarna avser all konfektion, all beklädnadsväv och allt garn.

Produktionssiffrorna avser total produktion, således inklusive produktion för export.

Tre kvartal 1969

År 1960

